

«Χαρακτηριστικό της Ορολογίας: η εννοιοστρέφεια!»

Φίλες και φίλοι,

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΕΤΟ, σας καλησπερίζω!

Το έτος 2014 έφυγε και είμαστε ήδη στον δεύτερο μήνα του 2015, στο πρώτο ραντεβού μας του νέου έτους, που πραγματοποιείται σ' αυτόν εδώ τον εξαιρετικό χώρο, για την παραχώρηση του οποίου εκφράζω θερμές ευχαριστίες στην Αντιπρόεδρο κα **Άννα Γκόνου**¹. Θα ακολουθήσουν τουλάχιστον άλλα τρία ραντεβού μέσα στο έτος. Σύντομα θα συγκληθεί η **Γενική Συνέλευση** της ΕΛΕΤΟ και θα ακολουθήσουν, στη συνέχεια, οι **αρχαιρεσίες** της ΕΛΕΤΟ, δεδομένου ότι το 2015 είναι έτος αρχαιρεσιών. Τέλος, τον Νοέμβριο του 2015, θα έχουμε την μεγάλη συνάντηση του **10^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»**, που θα είναι επετειακή. Έχουν ήδη αρχίσει οι διαδικασίες για τη διοργάνωση του 10^{ου} Συνεδρίου.

Τη χρονιά που πέρασε, τα συμβούλια της ΕΛΕΤΟ (ΔΣ και ΓΕΣΥ) λειτούργησαν κανονικά, ενώ τα συλλογικά μέλη της, η ΜΟΤΟ² και η ΤΕ21³, όργανα τυποποίησης και οι δύο, συνέχισαν τη δραστηριότητά τους, παρά το γεγονός ότι τη ΜΟΤΟ έπαψε προ διετίας να την υποστηρίζει ο ΟΤΕ, και η ΤΕ21 δεν έχει πλέον πλήρη υπηρεσιακή υποστήριξη από το ΤΕΕ. Ευχαριστώ τα μέλη των οργάνων αυτών για το αμείωτο ενδιαφέρον τους για την ορολογία και την τυποποίηση. Μέσα στο 2014 η ΕΛΕΤΟ συμμετέσχε ενεργά και υπέβαλε σχετικές προτάσεις σε δύο εκδηλώσεις που διοργάνωσε το Γραφείο Αθηνών της Μεταφραστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: στην Ημερίδα Εργασίας της 11^{ης} Απριλίου 2014 «*Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση*» και στο συνέδριο «*Το μέλλον των γλωσσικών επαγγελματιών*» της 8^{ης} Νοεμβρίου 2014, και συμμετέχει στην Ομάδα Εργασίας (Αθήνας–Βρυξελλών–Λουξεμβούργου) για την ίδρυση του προαναφερθέντος *Δικτύου*, η θεσμοθέτηση του οποίου θα ανακοινωθεί σε ειδική ημερίδα στις 3 Απριλίου 2015. Στις 20 Δεκεμβρίου 2014, ο ομιλών συμμετέσχε με ομιλία του στην εκδήλωση του ΟΔΕΓ σχετικά με την λατινογράφιση της ελληνικής γλώσσας

¹ Η φετινή διοργάνωση της εκδήλωσης της κοπής της πίτας είναι διαφορετική. Γίνεται σε σπιτική ατμόσφαιρα, στο ζεστό περιβάλλον του σπιτιού της Αντιπροέδρου κας Άννας Λάμπρου-Γκόνου. Η διάθεση του χώρου, αλλά και τα υλικά και η παρασκευή του μεγαλύτερου μέρους των εδεσμάτων είναι προσφορά της Αντιπροέδρου. Στα τελευταία συνέβαλαν, με ενδιαφέρον και αγάπη για την ΕΛΕΤΟ η κα Λόλα Παπαδοπούλου, η κα Μαρία Καρδούλη και η κα Πηνελόπη Παπαδοπούλου. Οι δύο πίτες που θα κοπούν είναι προσφορά της κας Χρυσάνθης Βαμβάκου.

² ΜΟΤΟ: Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Ομάδα Εργασίας της Τεχνικής Επιτροπής «Τηλεπικοινωνίες» (ΤΕ-Τ), συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ. Λειτουργησε από το 1989 ως το 2012 με την ευθύνη και υποστήριξη του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), στο πλαίσιο επίσημης συνεργασίας με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ). Σήμερα, εξακολουθεί να λειτουργεί ως συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ.

³ ΕΛΟΤ-ΤΕΕ/ ΤΕ21 «Ορολογία – Γλωσσικοί πόροι», Τεχνική Επιτροπή του ΕΛΟΤ που λειτουργεί στο ΤΕΕ. Συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ.

(γκρίκλις).

Ένα πρόβλημα που προέκυψε από την απαίτηση του Κέντρου ΑΘΗΝΑ να ελευθερώσει η ΕΛΕΤΟ τον χώρο όπου στεγάζονταν, με ενοίκιο, τα γραφεία της στο κτίριο του ΙΕΛ, έληξε αισίως μέσω της ευγενικής προσφοράς της Μαριάννας Κατσογιάννου που παραχώρησε στην ΕΛΕΤΟ διαμέρισμά της στη διεύθυνση Λεωφ. Συγγρού 63. Αλλάξαμε, λοιπόν, διεύθυνση και τακτοποιούμαστε σιγά–σιγά.

Λίγα λόγια για το σύνθημα της φετινής πύλας: **Χαρακτηριστικό της Ορολογίας: η εννοιοστρέφεια!**

Όλοι μας έχουμε χρησιμοποιήσει, ή χρησιμοποιούμε, λεξικά: **γενικά** λεξικά και **ειδικά** λεξικά (λεξικά **ορολογίας**). Έχουμε, μήπως, παρατηρήσει τη διαφορά τους; Στα **γενικά** λεξικά βλέπουμε **λέξεις** της γλώσσας σε αλφαβητική σειρά, τα λεγόμενα **λεξικογραφικά λήμματα**, συνοδευόμενες – συνήθως – από περισσότερες της μιάς **σημασίες**, δηλαδή περιγραφές ή «ορισμούς» που αναφέρονται σε διάφορες **έννοιες** τις οποίες αποδίδει το λήμμα. Τα **ειδικά** λεξικά είναι **ορολογικά**: σ' αυτά έχουμε **όρους** ενός θεματικού πεδίου (**μονολεκτικούς** ή **πολυλεκτικούς**, μάλιστα οι δεύτεροι είναι πολύ περισσότεροι από τους πρώτους), καθένας από τους οποίους συνοδεύεται από **έναν μόνο** (αυστηρό) **ορισμό** μαζί με τον οποίο (και με άλλες συνοδευτικές πληροφορίες) αποτελεί το **ορολογικό λήμμα**, που αντιστοιχεί σε **μία και μόνο μία έννοια**.

Ωστε η γλωσσολογία και η (γενική) λεξικογραφία είναι **λεξιστρεφείς**: «βλέπουν» σε πρώτο πλάνο τη **λέξη** και σε δεύτερο τις **έννοιες** μέσω των **σημασιών** της λέξης, ενώ η Ορολογία είναι **εννοιοστρεφής**, βλέπει. δηλαδή. σε πρώτο πλάνο την **έννοια** μέσω του **ορισμού** της και σε δεύτερο τον **όρο** και. ενδεχομένως, τους **συνώνυμους όρους** που αποδίδουν ακριβώς την ίδια έννοια και συμπεριλαμβάνονται στο ίδιο ορολογικό λήμμα.

Οι όροι της Ορολογίας: **έννοια**, **ορισμός**, **όρος** δεν είναι όροι της γλωσσολογίας ούτε της λεξικογραφίας. Είναι αξιοσημείωτο π.χ. ότι αν και στο κείμενο των 420 σελίδων του ειδικού «Λεξικού γλωσσολογίας και φωνητικής» του διεθνώς γνωστού άγγλου γλωσσολόγου Ντέιβιντ Κρύσταλ γίνεται χρήση των εννοιών «**έννοια**», «**ορισμός**», «**όρος**», οι έννοιες αυτές δεν υπάρχουν στα λήμματα του λεξικού, ούτε ως ορισμοί ούτε ως όροι.

Με την **εννοιοστρέφειά** της, δηλαδή την διαρκή προσήλωσή της στην **έννοια**, η Ορολογία βοηθάει στην καθαρότητα της περιγραφής και μεταφοράς της γνώσης, διότι – όπως έχουμε ξαναπεί – οι **έννοιες** είναι οι **φορείς** της γνώσης, ενώ οι **όροι** είναι οι **μεταφορείς** της.

Σας ευχαριστώ και εύχομαι η χρονιά, όσο δύσκολη και αν είναι, να είναι αίσια για όλους σας!

Κ. Βαλεοντής